

regionalny punkt
doradczy

Zmiany w prawie w 2018 r. istotne dla NGO!

W 2018 roku stowarzyszenia i fundacje czeka kilka istotnych zmian dotyczących aspektów prawnych związanych z funkcjonowaniem organizacji pozarządowych. Poniżej lista i opis najważniejszych zmian.

ISTOTNE ZMIANY PRAWNE CZEKAJĄCE NGO W 2018 roku.

1. Zmiany w ustawie prawo o stowarzyszeniach.
2. Zmiany w księgowości i obowiązkach sprawozdawczych.
3. Zmiany w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w związku z powstaniem Narodowego Instytutu Wolności.
4. 1% od emerytów.
5. Nowe przepisy dotyczące ochrony danych osobowych (RODO).

Ad. 1. Zmiany w ustawie Prawo o stowarzyszeniach.

- Podstawa prawna:
 - ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach;
 - ustawa z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy Prawo o stowarzyszeniach oraz niektórych innych ustaw;
 - Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 2 maja 2016 r. w sprawie prowadzenia ewidencji stowarzyszeń zwykłych, jej wzoru oraz szczegółowej treści wpisów.
- Ustawa z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy Prawo o stowarzyszeniach oraz niektórych ustaw obowiązuje od 20 maja 2016 r. **Organizacje mają dwa lata – do 20 maja 2018 roku na dostosowanie się do nowych przepisów.**
- Co w związku z tym dla stowarzyszeń zarejestrowanych w KRS:
 - należy sprawdzić statut dla stowarzyszeń, które posiadają oddziały terenowe i wprowadzić odpowiednie zmiany do statutu;
 - trzeba powołać pełnomocnika do podpisywania umów z członkami zarządu (dotyczy to wszystkich umów, w tym umów wolontariackich);
 - można wynagradzać zarząd za pełnienie funkcji – i musi to zostać uregulowane w statucie, jeśli na taką opcję stowarzyszenie się decyduje.
- Co dla stowarzyszeń zwykłych:
 - trzeba przerejestrować się do nowej ewidencji (u starosty powiatu);
 - można korzystać z dodatkowych źródeł finansowania (np. dotacje, darowizny, zbiórki publiczne);
 - można przerejestrować się do KRS – mogą to zrobić tylko te stowarzyszenia zwykłe, które przerejestrowały się do nowej ewidencji u starosty powiatu.

regionalny punkt
doradczy

Ad. 2. Zmiany w księgowości i obowiązkach sprawozdawczych.

(1) Jednolity Plik Kontrolny (JPK):

- JPK - zbiór danych tworzonych z systemów informatycznych podmiotu gospodarczego poprzez bezpośredni eksport danych zawierających informacje o operacjach gospodarczych za dany okres, posiadający ustandaryzowany układ i format (schemat XML) umożliwiający jego łatwe przetwarzanie. Innymi słowy jest to łatwiejszy sposób kontaktowania się z urzędem skarbowym.
- JPK VAT – **obowiązuje od 1 stycznia 2018 r.** i dotyczy podmiotów, które są czynnymi płatnikami podatku VAT (tzw. „vatowcami”), w tym organizacje pozarządowe, które są „vatowcami”). Do 25 dnia miesiąca wysyła się takie informacje do US.
- JPK na żądanie – **będzie obowiązywał od 1 lipca 2018 r.** i dotyczy wszystkich organizacji prowadzących księgowość elektroniczną. Przekazuje się na wezwanie urzędu skarbowego.

(2) Uproszczona ewidencja przychodów i kosztów (UEPiK):

- Podstawa prawna: ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (art. 10); Rozporządzenie Ministra Finansów z dn. 18 grudnia 2015 r. w sprawie prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów przez niektóre organizacje.
- Obowiązuje od 1 stycznia 2016 r.
- Dla organizacji, które: nie prowadzą działalności gospodarczej, nie są OPP, przychody do 100 000 zł.
- Musimy ją zgłosić do US do 31 stycznia, a nowo zarejestrowane organizacje 30 dni od rozpoczęcia działalności. Decyzja o wyborze – organ zatwierdzający sprawozdanie. Zgłoszenie – oświadczenie zarządu + uchwała ww. organu.

(3) Sprawozdanie finansowe:

- Podstawa prawna: Załącznik nr 6 ustawy o rachunkowości (wzór w jaki sposób mają się sprawozdawać organizacje pozarządowe).
- Obowiązuje od 1 stycznia 2017 r.
- Składa się z 3 części: bilans, rachunek zysku i strat, informacja uzupełniająca (wprowadzenie do sprawozdania finansowego, informacja dodatkowa).

Ad. 3. Zmiany w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w związku z powstaniem Narodowego Instytutu Wolności (NIW).

- Podstawa prawna: ustawa z dnia 15 września 2017 r. o Narodowym Instytucie Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego - obowiązuje od 28 października 2017 r.; zmiany w przepisach ustawy o pożytku.
- Zmiany w ustawie o pożytku:
 - (1) Powołanie Komitetu ds. Pożytku Publicznego;
 - (2) **Kompetencje do tej pory zarezerwowane dla ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego przechodzą na Przewodniczącego Komitetu lub Dyrektora Narodowego Instytutu Wolności:**

regionalny punkt
doradczy

- kontrola nad OPP; publikacja wykazu uprawnionych do otrzymania 1%;
rozpatrywanie wniosków „spóźnialskich”; prowadzenie bazy sprawozdań;
prowadzenie Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego.

(3) Możliwość powołania przez wojewodów pełnomocników do spraw społeczeństwa obywatelskiego.

- Fundusz Inicjatyw Obywatelskich (FIO): Operatorem będzie Narodowy Instytut Wolności (NIW), nadal generator ofert FIO, kwota 60 mln zł, termin realizacji: od 1 maja 2018 do 31 grudnia 2019 r., dotacja od 20 000 do 400 000 zł. Nie ma jeszcze zatwierdzonego Regulaminu Konkursu.

Ad. 4. 1% od emerytów.

- 4 kroki: Wybierz organizację pożytku publicznego, której chcesz przekazać 1%. Zapisz jej numer KRS; Pobierz prosty formularz PIT - OP; Wypełnij formularz (wpisz nr KRS wybranej Organizacji) i podpisz; Wyślij formularz papierowo lub elektronicznie do swojego urzędu skarbowego (do 30 kwietnia 2018 r.).

Ad. 5. Nowe przepisy dotyczące ochrony danych osobowych (RODO).

- Od 25 maja 2018 zaczynamy stosować przepisy o ochronie danych osobowych zawarte w unijnym rozporządzeniu, zwanym w skrócie RODO. Oznaczają one duże zmiany w sposobie ochrony tych danych. Dotknie ona również organizacje pozarządowe, ponieważ co do zasady, będą one podlegały jej przepisom w całości.
- Jedną z ważniejszych cech reformy jest całkowita zmiana założeń dotyczących tego, jak powinna wyglądać ochrona danych osobowych. Dotychczas wystarczało, że administrator wypełniał obowiązki wskazane w przepisach prawa. Od wejścia w życie reformy administrator będzie zobowiązany stosować zasadę *risk based approach*. To znaczy, że będzie musiał samodzielnie oceniać, jakie są ryzyka związane z przetwarzanymi danymi osobowymi i jakie w związku z tym należy przedsięwziąć środki.

*Opracowała: Karolina Furmańska
Doradca dla organizacji pozarządowych*